

Tasa-arvo tutuksi ja käytännöiksi

Hankekehityspäällikkö
Päättäneen Tasa-arvo tutuksi hankkeen tasa-arvoasiantuntija
Johanna Matinmikko

OSAO

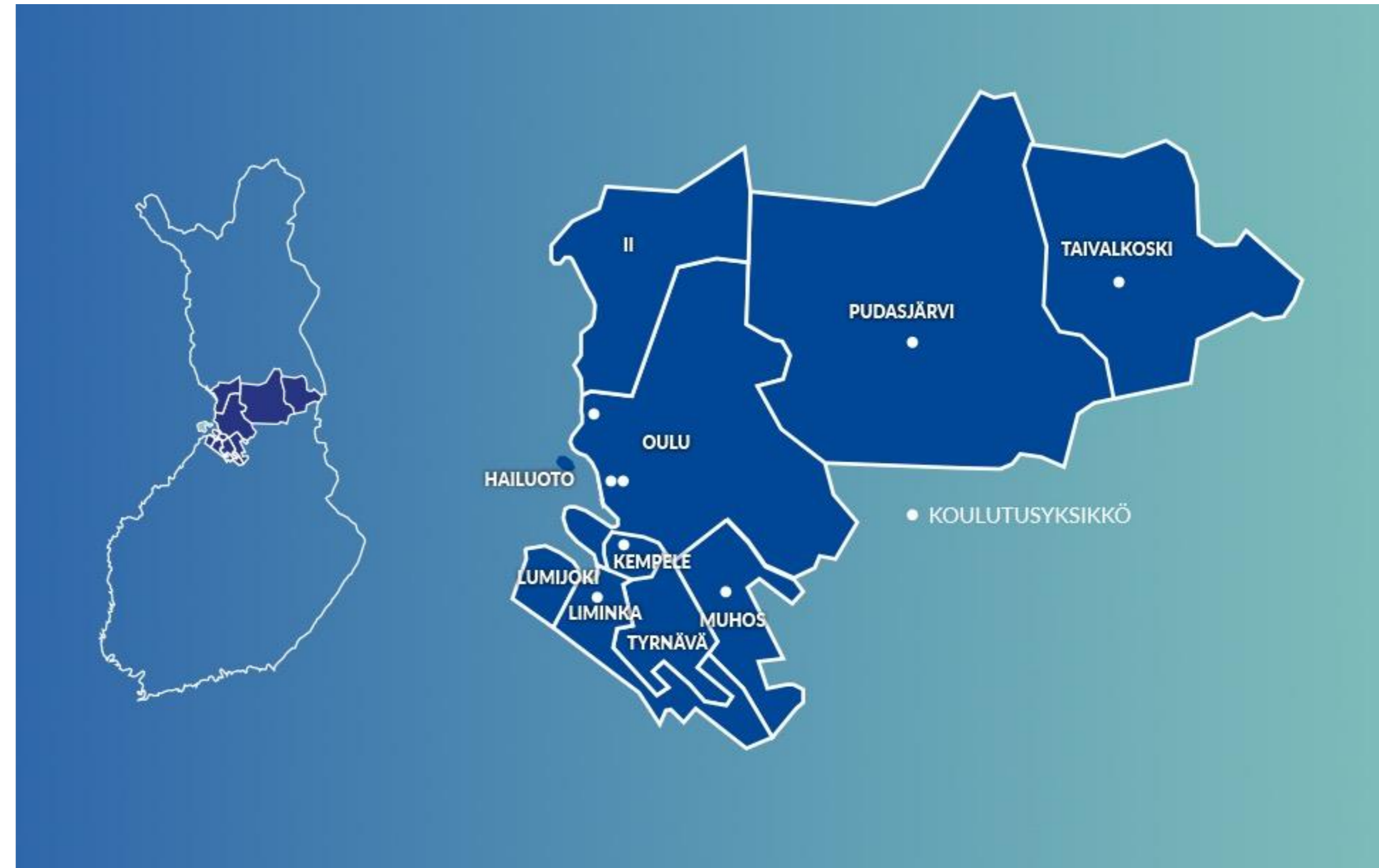
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

OSAOn toimialue

OSAOn koulutusyksiköt sijaitsevat

- Oulussa
- Haukiputaalla
- Kempeleessä
- Limingassa
- Muhoksella
- Pudasjärvellä
- Taivalkoskella

8 500

Opiskelijamäärä

6 977

Opiskelijatyövuosia

4,35/5

Opiskelijatyytyväisyys

2 553

Suoritettua tutkintoa

1,3

Koulutuksen vetovoima

nro 1

Vuoden urheilu-
oppilaitos 2021

6 600+

Työnantajakumppania

903

Henkilöstöä

nro 1

Työyhteisö

90,7 M€

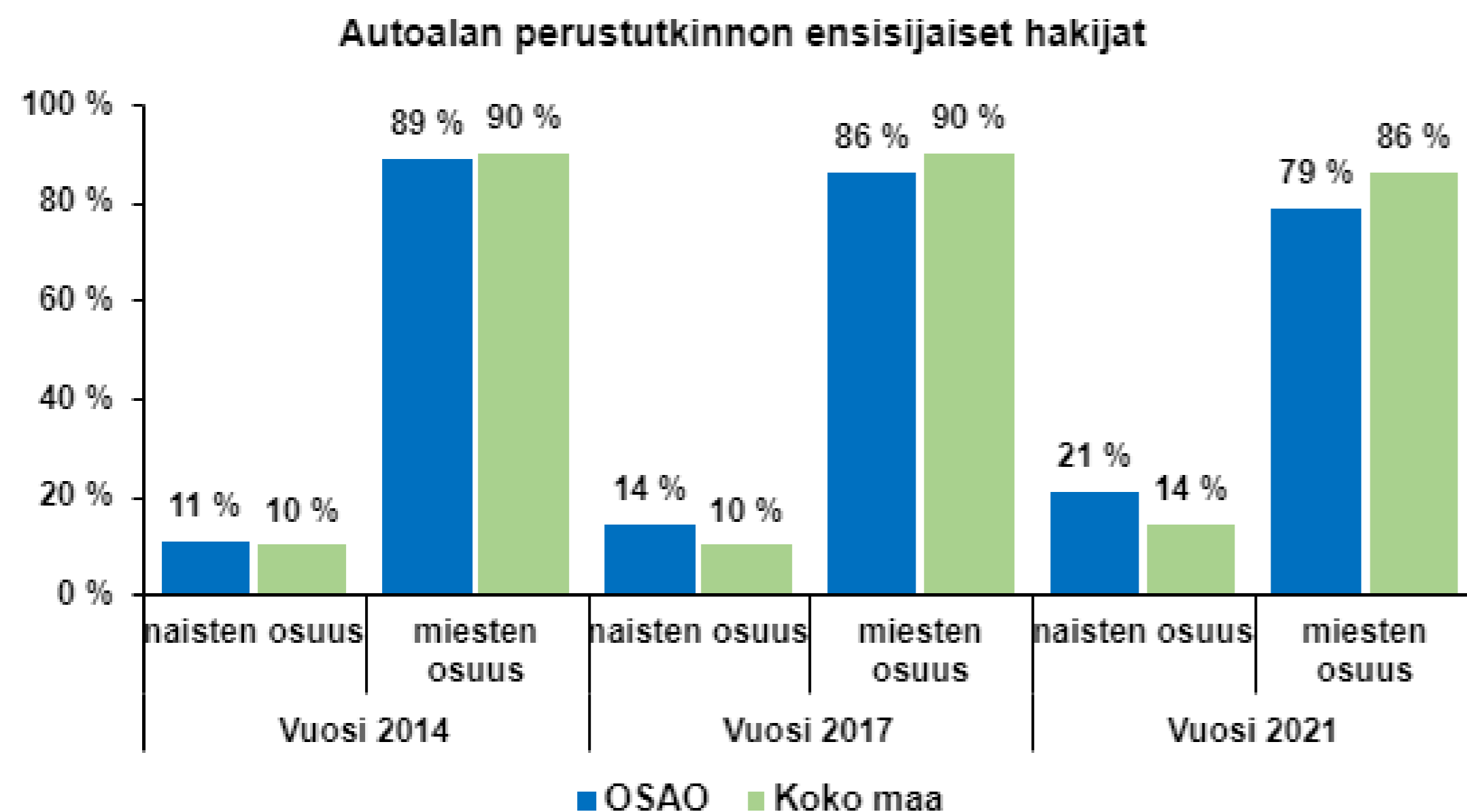
Toimintatuotot

Otoksia ammattillisesta oppilaitoksesta

Yhteishaun hakijatilastoja 2014, 2017 ja 2021

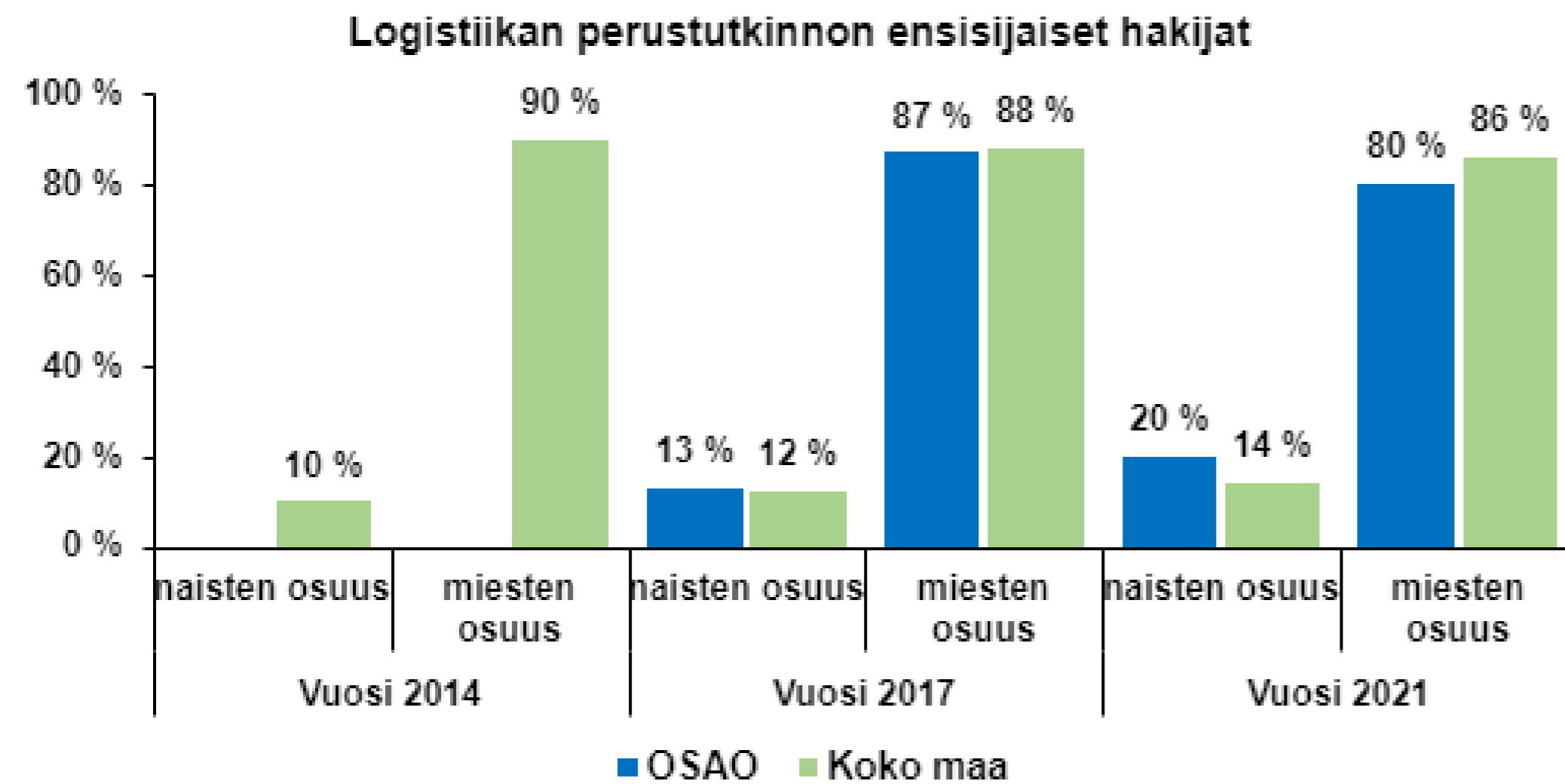
Taukoissa esitetty hakijatilastoja koko maan ja OSAOn osalta

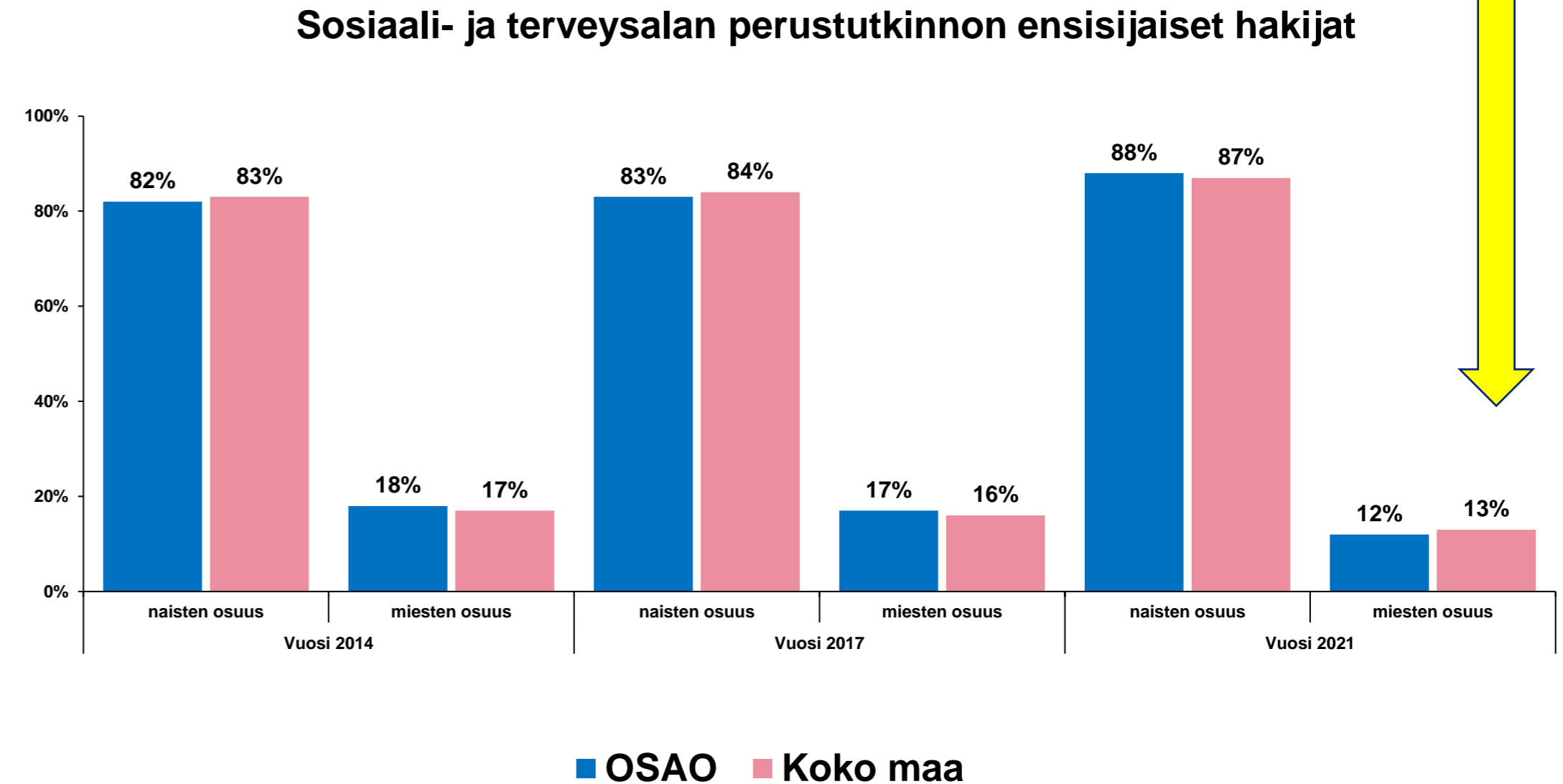
Vuonna 2023 jatkuvan haun opiskelijoista 23% naisia. Hakijoita 112.

Yhteishaun hakijatilastoja 2014, 2017 ja 2021

Taukoissa esitetty hakijatilastoja koko maan ja OSAOn osalta

v.2014 OSAOn tietoja ei saatavilla

Mitä OSAOlla on tehty tasa-arvon edistämiseksi?

Tasa-arvo tutuksi –hanke (5/2019-5/2022)

- Lisättiin tietoisuutta sukupuolten tasa-arvosta mm. koulutuksia
- Pyrittiin lieventämään segregatiota erilaisin toimenpitein

Muissa hankkeissa tasa-arvo ollut yhtenä kehittämistoimenpiteenä, esim:

- **Next Level -hanke** yhteistyössä Centria, Oamk ja Jedu
 - Edistetään pelialan vetovoimaa naisten ja muunsukupuolisten keskuudessa
- **OsaaVa-hanke** yhteistyössä Oamk, Oulun yliopisto, Diak ja SDO
 - Edistetään varhaiskasvatusalan vetovoimaa miesten keskuudessa

OsaaVa-hanke:

Miehet, jotka työskentelevät varhaiskasvatuksen ammattilaisina tai opiskelevat varhaiskasvatusta, kertovat työstään ja koulutuksestaan.

Tavoitteena edistää miesten hakeutumista ja työllistymistä varhaiskasvatusalalle.

Kahdeksan kummiä:

Juuso, Santeri, Sami, Esa, Ville, Jan, Junnu ja Juha-Matti

Varhaiskasvatuksen opiskelijoita ja ammattilaisia erilaisilla koulutustaustoilla ja erilaisissa varhaiskasvatuksen työtehtävissä.

Henkilöstötoimikunta koulutettu ja aktivoitunut tasa-arvoasioihin

Henkilöstötoimikunnan tehtävät tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista ovat seuraavat:

1. tiedottaa tasa-arvoasioista
2. valmistella vuosittainen tasa-arvosuunnitelma osana Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma & tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma-asiakirjaa, johon sisältyy ehdotus tasa-arvolain 6a §:n tarkoittamiksi toimenpiteiksi tasa-arvon toteuttamisen jouduttamiseksi
3. seurata tasa-arvosuunnitelman toteutumista ja laatia selvityksiä tasa-arvon toteutumisesta OSAOssa
4. ottaa kantaa havaitsemiinsa tasa-arvo-ongelmiin sekä tehdä parannusehdotuksia havaitsemiinsa epäkohtiin
5. seurata koulutuspalvelujen tasa-arvotyötä ja toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman toteutumista.

OSAO Opiskeluhoitosuunnitelma 2023

1.8.2023 ALKAEN

5.4	Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen	39
5.4.1	Tasa-arvotilanne OSAOssa 2022	40
5.4.2	Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimenpidesuunnitelma 2023 – 2026.....	41

5.4.2 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimenpidesuunnitelma 2023 – 2026

OSAOssa tehdään aktiivisesti työtä sukupuolijakauman tasoittamiseksi kannustamalla tutustumaan/valitsemaan sukupuolelle epätyypillisen alan sekä kouluttamalla henkilökuntaa huomioimaan asian. Kaikille aloille kaivataan erilaisia ihmisiä, naisia, miehiä ja muita. Opiskelijoille ja henkilöstölle varataan sukupuolineutraaleja sosiaalitiloja mahdollisuuksien mukaan.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaan erityisesti etniset vähemmistöryhmät, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt sekä miesvaltaisilla aloilla opiskelevat naiset kokevat OSAOssa kohtelua, johon henkilökunnalla on osin puutteelliset keinot vastata. Tästä syystä henkilöstön tietoisuutta ja ymmärrystä erilaisista syrjintäperusteista ja piilossa olevista syrjivistä käytänteistä sekä niihin puuttumisesta lisätään mm. verkkokurssin ja perehdyttämisen avulla (Pinja >Tasa-arvo>Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen opetuksessa ja ohjauksessa)

kuva 12. Pinjassa Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen opetuksessa ja ohjauksessa (henkilöstölle suunnattu verkkokurssi)

Työvoimakoulutukset naisille

Kolme alaa kolmessa viikossa

- Levyseppähitsaaja
- Koneistaja
- kiinteistönhoito

Olisin voinut hakeutua vastaavaan koulutukseen myös sekaryhmässä.

Oli kiva onnistua sellaisessa, mikä tuntui aluksi utopialta!

Voisin harkita hakeutumista jollekin näistä aloista.

OSAO @osaotweet · 7. elok. 2020

OSAOn [#tasaarvotutuksi](#) -ESR-hankkeessa kokeillaan, onko mies- ja naisvaltaisten alojen vähemmistösukupuolen edustajilla matalampi kynnyks tutustua itselle uusiin aloihin nais- ja miesryhmissä. Lue kokemuksia tuoreesta blogista: [osao.fi/tekemisen-mein...](#) [#osao](#) [#kaikkionmahdollista](#)

osao.fi

Tekemisen meininkiä työvoimakoulutuksissa | OSAO

Rento puheensorina täyttää luokkahuoneen, kun Tutustu hitsarin, koneistajan ja kiinteistönhoidon ammatteihin -naisryhmän ...

Työvoimakoulutukset miehille

Tutustu lähihoitajan, puhtausalan ja kokki-tarjoilijan ammatteihin – miesryhmän koulutus

Vaativa toteuttaa,
vaatii
jatkokehittelyä...

Arvostus näitä aloja
kohtaan lisääntyi.

Kaikki (yhtä lukuun
ottamatta) voisivat
hakeutua jollekin näistä
aloista.

Etenkin puhtausalan
työtehtävien laajuus
yllätti.

Matala kynnys
osallistua, kun oli
miesryhmä. ”Kaikki
oli vähän samalla
asialla.”

Ryhmämuotoiset koulutuskokeilut ja tutustumisjaksot

Yksilökokeiluista ryhmämuotoiseen

- Tutustumisjaksojen ja koulutuskokeilujen uudistus

Hankkeessa kokeiltiin aluksi:

- Koulutuskokeilut 5 päivää / 1 ala
- Miehillä ja naisilla oli omat ryhmät

Seuraavaksi (osao.fi/koulutuskokeilut):

- 3 pv koulutuskokeilut – tutustu eri tutkintoihin
 - ajoneuvoalan kolme osaamisalaa,
 - taideteollisuusala + pintakäsittelyala,
 - tekstiili- ja muotiala + ravintola- ja catering-ala,
 - lähihoitaja ja välinehuoltaja
- 2 pv Esports-työpaja – ohjelmistokehittäjän koulutus + OSAOn laaja

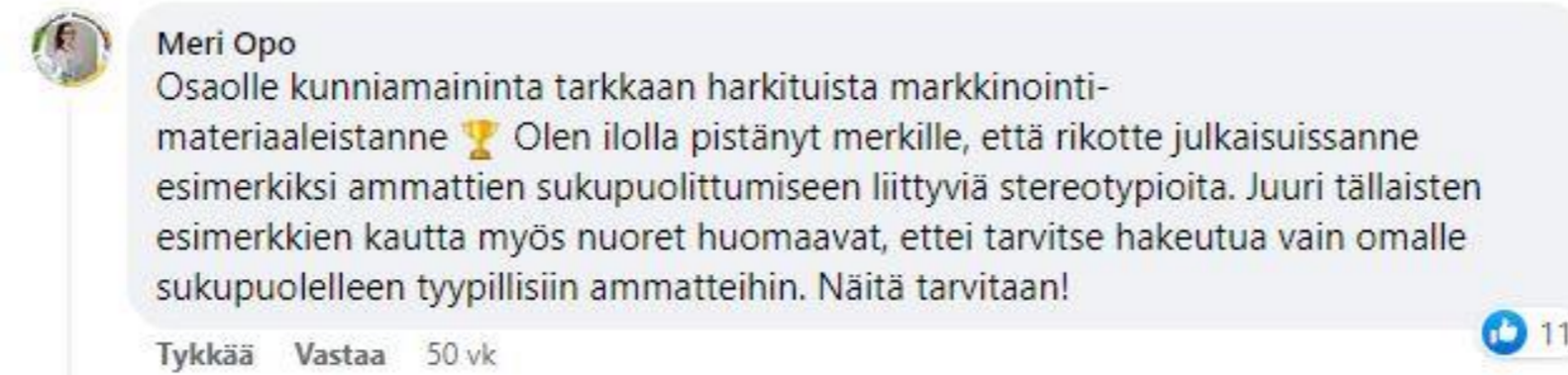
koulutustarjonta

Viestintä ja näkyvyys

Blogit, some, artikkelit, videot

osao.fi/tatu

Tasa-arvo näkyviin eri tilaisuuksissa:

- OSAOn yksiköissä esim. Mitä kuuluu sinulle, Amisrata
- Koko OSAOn tilaisuuksissa esim. Työ elämään- ja GO DO! -messut, Avoimet ovet
- Taitaja2021 Oulu

Viestintä segregaaation lieventämisessä

Mukana Taitaja2021 Oulu -tapahtumassa

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen oli yksi tapahtuman kehittämisteemoista

- Huomioitiin ja oli esillä mm. kilpailutehtävissä, video- ja kuvamateriaalissa, tiedotteissa ja tapahtuman aikana juontajien spiekeissä

Esimerkkejä juontajille kirjoitetuista spiekeistä

Ajoneuvotekniikka	Autoalan perustutkinto
Kuljetuslogistiikka	Logistiikan perustutkinto
Metsäkoneen käyttö	Metsäalan perustutkinto
Infrarakentaminen	Rakennusalan perustutkinto
Talonrakentaminen	Rakennusalan perustutkinto
Levy ja hitsaus	Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto
CNC koneistus	Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto
CAD suunnittelu	Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
Tietojenkäsittely	Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
Tietokoneet ja -verkot	Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
Pelituotanto	Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
Verkkosivujen tuottaminen	Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
Puhdistuspalvelu	Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto
Kokki	Ravintola- ja catering-alan perustutkinto
Tarjoilija	
Lähihoitaja	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
Automaatioasennus	Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto

Tiesittekö, että yritykset toivovat koneiden kuljettajiksi lisää naisia? Naiset usein huolehtivat koneista ja ajoneuvoista hyvin ja ovat tykättyjä työkavereita. Alalla opiskelu aloitetaan pääosin simulaattoreiden avulla, joten ennakkoon ei tarvitse olla kokemusta työkoneista.

Lähetyksiä seurasi kolmen päivän aikana 23 400 henkilöä

Ravintola-alalta löytyy paljon työpaikkoja ja alalla ollaan avoimia erilaisille ihmisille sekä osaajille että aloittelijoille. Miehiä alalle olisi hyvä saada lisää!

Suomessa on sosiaaliturvatunnuksen perusteella lähes yhtä paljon naisia ja miehiä. Mutta lähihoitajista vain noin 10% on miehiä. Teitä tarvitaan alalle lisää! Perustutkinnossa on useita mielenkiintoisia osaamisaloja, joista voi päästä työskentelemään esimerkiksi lasten ja nuorten, mielenterveys- ja päihdetyön tai vammaistyön parissa.

19.5.2021

Ammattitaitokilpailuissa murretaan ammatillisten alojen segregatiota

Suomessa koulutusvalinnat ovat Euroopan eniten sukupuolen mukaan jakaantuneita, segregoituneita. Jakausta naisten ja miesten ammatteihin pyritään aktiivisesti murtamaan ammatillisessa koulutuksessa ja ammattitaitokilpailuissa.

Työelämässä aloilla, joilla sekä naisia että miehiä on vähintään 40 % työntekijöistä, työskentelee vain alle 10 % palkansaajista. Sukupuolettuminen vääristää työmarkkinoita muun muassa yksilön valintamahdollisuuksien, osaamisen hyödyntämisen, palkkatasavon sekä avointen työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon osalta.

– Koulutusvalinnan tekemiseen vaikuttavat monet tekijät, joista yksi merkittävimmistä on tuttuus. Itselle tutulta vaikuttava ala päätyy valinnan kohteeksi useammin kuin vieraalta tuntuva. Vieraaksi jäävät vaihtoehdot ovat usein juuri näitä omalle sukupuolelle epätyypillisiä aloja, sanoo hankekehityspäällikkö **Johanna Matinmikko**, joka toimii Tasa-arvo tutuksi -hankkeen tasa-arvoasiantuntijana Koulutuskuntayhtymä OSAOssa. OSAOssa työtä segregatiota vähentämiseksi on tehty Tasa-arvo tutuksi -hankkeessa muun muassa järjestämällä tasa-arvoon liittyviä työpajoja henkilökunnalle ja opiskelijoille

Esimerkki autoalalta – mitä on tehty naishakijamäärän nostamiseksi?

Esittelytilaisuuksissa

- **Asia nostetaan esiin!**
- Myös naispuolisia opiskelijoita esittelemässä alaa

Keskustelukulttuurin muutos alalla: asioihin puututaan

- Miten opettajat puhuvat keskenään
- Minkälaista puhetta sallitaan/minkälaiseen kannustetaan

Pedagogiset ratkaisut: Ainokaiset alalla huomioidaan

- Ryhmiin jakautuminen ja työnjako
- HOKS keskusteluissa otetaan puheeksi

Hei naiset/tytöt!
Huomatkaa, että
tämä ala sopii oikein
hyvin kaikille,
tervetuloa!

Jos vähänkään
kiinnostaa, niin
kyselkää lisää,
hakekaa alalle!

Esimerkki Tuva-ryhmästä

- B Pro-urasuunnitteluryhmässä
 - Segregaatio tuodaan esille tilastojen ja esimerkkien avulla
 - Nuorten kanssa keskustelua
 - mistä ammattien eriytyminen voisi johtua
 - mistä oletukset tulevat
 - miten ulkopuolelta tulevat vaatimukset voivat omaan ammatinvalintaan vaikuttaa

Muistilista opettajalle

Tämän listan avulla voit käydä läpi omaa toimintaasi opettajana ja varmistaa, että työtapasi edistävät tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta – sitä, että amis on kaikkien amis. Yhdenkin opettajan tuki voi olla opiskelijalle korvaamatonta ja kannatella jopa koko opintoja.

Harjoitus: Pätevä ammattilainen

Pätevä ammattilainen -harjoituksen voi toteuttaa yhdessä opiskelijoiden kanssa, mutta se sopii myös opetushenkilökunnan kesken toteutettavaksi. Varaa riittävästi aikaa keskustelulle, sillä se on olennainen osa harjoitusta.

Tavoite: Herättää keskustelua siitä, millainen ihminen on pätevä ammattilainen ja pohtia, sopiiko tämä määritelmä kaikkiin ulkoisista ominaisuuksista ym. riippumatta.

Aika: vähintään 20 minuuttia.

Tasa-
arvovideo
OSAOn
henkilöstölle

Tasa-arvo on tekoja

SEKA HAKU

TYÖELÄMÄÄN

TASA-ARVO TUTUKSI

GENDER EQUALITY

OSAO

Kiitos

johanna.matinmikko@osao.fi

osao.fi